

บทที่ 3

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

คำนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการจากนิยาม และความหมายจากที่ผู้เขียนได้สรุปไว้ในบทเรียนก่อนหน้า นี้ซึ่งจะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการนั้นประกอบไปด้วยหลากหลายธุรกิจ หน่วยงานต่าง ๆ หลายภาคส่วนประกอบกันทำให้เป็นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องในประเทศไทย และทำให้เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญที่สุดต่อประเทศไทยทั้งยังสร้างรายได้ให้กับประชาชน พัฒนาชีวิตสังคมความเป็นอยู่ของคนในชาติให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นในบทเรียนนี้ผู้เขียนจะขอล่าวถึงองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการว่าในอุตสาหกรรมนี้จะมีองค์ประกอบสำคัญใด ๆบ้างที่รวมกันทำให้เกิดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการและสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันยาวนานให้ดำรงอยู่ไปยังประชาชนรุ่นหลัง และนักท่องเที่ยวที่สนใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการนั้นมีทั้งนักวิชาการ หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ได้ให้ความหมายและ อธิบายถึงองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งผู้เขียนสามารถรวบรวมและนำมาสรุปเป็นองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการไว้ ดังนี้

Collier and Harraway (1987) ได้จำแนกขององค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการไว้ในหนังสือเรื่อง The New Zealand Tourism Industry ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการจะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญด้วยกัน 3 ประการ หรือ 3As ดังต่อไปนี้

1. **สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวและบริการ (Attraction)** เกิดจากการสถานที่ (Site) หรือ เหตุการณ์ (Events) คือในลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว หรือสถานที่ท่องเที่ยวและบริการที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อดึงดูดความสนใจ ความต้องการการเดินทางของนักท่องเที่ยว เช่น กำแพงเมืองจีน กลุ่มหินขนาดใหญ่สโตนเฮนจ์ วัดพระแก้ว เกาะพีพี เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันก็จะรวมถึงเหตุการณ์ที่สำคัญต่าง ๆ ที่ถูกจัดขึ้นแล้วสร้างความสนใจและประทับใจจนทำให้มนุษย์เกิดความสนใจและดึงดูดทำให้เกิดการเดินทางเข้าร่วม หรือเข้าชมในเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น เช่น การจัดการแข่งขันฟุตบอลโลก การแข่งขันกีฬาโอลิมปิก งานมอเตอร์โชว์ งานประชุมวิชาการนานาชาติ เป็นต้น

2. **สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและบริการ (Amenities)** ในปัจจุบันสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการท่องเที่ยวและบริการนั้นเป็นปัจจัยที่จะเอื้ออำนวยต่อความสะดวกในการเดินทางของมนุษย์ซึ่งในแต่ละประเทศก็จะมีให้บริการหรือมีการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของแต่ละประเทศที่ไม่เท่ากัน เช่น ระบบขนส่ง ระบบสื่อสาร ระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จัดว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะเลือกใช้บริการท่องเที่ยวและบริการ เพราะจะเป็นตัวช่วยในการเลือก

ตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้าถึงสถานที่เหล่านั้นได้ รวดเร็ว ปลอดภัย และสะดวก
สบายยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3.1 กำแพงเมืองจีนหนึ่งในสิ่งมหัศจรรย์ของโลกทางการท่องเที่ยวซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว
ทำให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางไป

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2561

3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและบริการ (Accessibility) องค์ประกอบของการท่องเที่ยวและบริการที่ดีผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยวควรจะต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการให้สามารถเดินทางเข้าถึงได้ง่าย สะดวกสบายต่อการเดินทาง โดยส่วนที่สำคัญคือ ระบบการขนส่ง (Transportation) จะต้องมีมาตรฐาน สร้างความมั่นใจ และปลอดภัยได้ให้กับนักท่องเที่ยว เช่น เส้นทางการเดินทาง ถนน ยานพาหนะ สถานีขนส่ง ผู้ประกอบการขนส่งที่ได้มาตรฐาน ปลอดภัย เป็นธรรม ให้กับนักท่องเที่ยวที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้อธิบายไว้ถึงองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและบริการไว้ในหนังสือ การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การเกิดการท่องเที่ยวและบริการว่า ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 องค์ประกอบ หรือ 3As ดังต่อไปนี้

1. **สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวและบริการ (Attraction)** เป็นสิ่งดึงดูดใจกับท่องเที่ยวให้เกิดความต้องการที่จะเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวแล้วเกิดความประทับใจ อาจเป็นสิ่งที่ทำให้ความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลินให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวและบริการนั้นย่อมมีความแตกต่างกันไปตามความต้องการและความสนใจของนักท่องเที่ยวแต่ละคนแต่ละกลุ่ม สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวและบริการที่สำคัญสามารถแบ่งแยกได้อีก 6 ประการคือ

1.1 สิ่งดึงดูดใจจากทัศนียภาพที่สวยงามตามธรรมชาติหรือทิวทัศน์ที่มาจากธรรมชาติที่มีการถ่ายทอดไปตามสื่อต่าง หรือการบอกต่อจากประสบการณ์นักท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความตื่นตัวสนใจจากสิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติเหล่านั้น เช่น ป่าไม้ภูเขาแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล น้ำตก หน้าผา บ่อน้ำ น้ำพุร้อน เกาะแก่ง อุทยาน ทะเลสาบ ถ้ำ ชายหาด แหลม เป็นต้น

ภาพที่ 3.2 เขาตาปูสิ่งดึงดูดใจจากทัศนียภาพที่สวยงามตามธรรมชาติที่มีชื่อเสียงระดับโลกของจังหวัดพังงา
ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2559

1.2 สิ่งดึงดูดใจจากความประทับใจจากธรรมชาติของลมฟ้าอากาศและบรรยากาศทางธรรมชาติ เช่น อากาศบริสุทธิ์ความสดชื่นของบรรยากาศธรรมชาติ อากาศเย็นสบาย ทะเลหมอกจากภูเขายามเช้า ความปลอดภัยหรือแสงแดดที่อบอุ่น เป็นต้น

1.3 สิ่งดึงดูดใจจากคุณค่าทางวัฒนธรรม เนื่องจากมีหลายประเทศที่มีการขายแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของประเทศเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาสัมผัสกับ

วัฒนธรรมในประเทศของตน เช่น มีสิ่งที่น่าสนใจทางด้านประวัติศาสตร์หรือมรดกทางประวัติศาสตร์ที่ยังหลงเหลืออยู่ในทางโบราณคดี อนุสาวรีย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สถาบันทางการเมือง สถาบันทางการศึกษา วัดวาอาราม ศาสนสถาน กำแพงเมืองอนุสรณ์สถาน ชุมชนโบราณ เป็นต้น

ภาพที่ 3.3 อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยสิ่งดึงดูดใจจากคุณค่าทางวัฒนธรรม

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2561

1.4 สิ่งดึงดูดใจจากวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน เพราะเนื่องจากมนุษย์นั้นมีหลายเผ่าพันธุ์ต่างกันทั้งเชื้อชาติ ภาษา รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในแต่ละชุมชนดังนั้นจึงสามารถนำเอาวิถีชีวิตความเป็นอยู่นำมาใช้เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวได้ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปกรรม งานเทศกาลหรืองานประเพณีการเล่นพื้นเมืองพื้นบ้าน พิพิธภัณฑสถานบ้าน การประกอบอาชีพ ศูนย์วัฒนธรรม การประกอบกิจกรรมการเกษตร เป็นต้น

1.5 สิ่งดึงดูดใจจากสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ในปัจจุบันมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่มีความแตกต่างหลากหลายของนักท่องเที่ยวที่จะสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปใช้บริการทางการท่องเที่ยว เยี่ยมชม ศึกษาหาความรู้ หรือเปิดประสบการณ์ใหม่จากสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น สวนสนุก สวนสัตว์ โรงละครชีวิตยามราตรี โรงละครมหรสพ สนามกีฬา สถานเริงรมย์การแสดงต่าง ๆ ศูนย์การค้า สนามกอล์ฟ สนามเทนนิส สนามแข่งรถ สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์สุขภาพอนามัย สวนสาธารณะ เป็นต้น

1.6 สิ่งดึงดูดใจจากกิจกรรมทางการท่องเที่ยว สิ่งที่จะขาดไม่ได้ถ้ามีการเดินทางท่องเที่ยวแล้วจะต้องมีกิจกรรมต่างแทรกอยู่ระหว่างการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพราะกิจกรรมจะเป็นสิ่งที่สร้างความน่าสนใจ และดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปใช้บริการทางการท่องเที่ยวและบริการเหล่านั้น เช่น การเดินป่า การขี่ช้าง การล่องแพ การดูนก การปีนเขาหน้าผา การเที่ยวถ้ำ การเที่ยวน้ำตก การพายเรือ การดำน้ำ การขี่จักรยาน การชมสวนดอกไม้ สวนผลไม้ การชมพื้นที่ปลูกพืชไร่การเกษตร เป็นต้น

ภาพที่ 3.4 นักท่องเที่ยวจำนวนมากชอบเดินทางไปม่อนแจ่มเพราะสิ่งดึงดูดใจจากกิจกรรมทางการท่องเที่ยว การชมสวนดอกไม้ และการชมพื้นที่ปลูกพืชไร่การเกษตร

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2563

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) นักท่องเที่ยวจำนวนมากที่เลือกตัดสินใจเดินทางไปใช้บริการทางการท่องเที่ยวเพราะการเดินทางที่เข้าไปถึงได้ง่าย สะดวก และปลอดภัยซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวที่จะสามารถเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวสัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยวได้โดยมีเส้นทางหรือเครือข่ายการคมนาคมที่สามารถเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัยการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจะต้องศึกษาและพิจารณาจาก 6 ด้านดังต่อไปนี้

2.1 ประเภทของการคมนาคมขนส่งที่จะให้บริการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาว่า การใช้การขนส่งประเภทใดเข้าถึงแหล่งเที่ยวนั้น ๆ จึงจะเหมาะสม หรือจะใช้การขนส่งหลายประเภทรวมกันไป เช่น การขนส่งทางรถยนต์ การขนส่งทางรถไฟ การขนส่งทางเรือ การขนส่งทางเครื่องบิน หรือ แม้แต่การเดินทางเข้าไป เป็นต้น

ภาพที่ 3.5 เครื่องบิน AIRBUS A380 เป็นเครื่องบินที่บรรทุกผู้โดยสารได้มากที่สุด มีความปลอดภัยสูง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายนักท่องเที่ยวจำนวนมากเลือกตัดสินใจที่จะเดินทางด้วยเครื่องนี้

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2561

2.2 เส้นทางขนส่งสู่แหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงสภาพการเดินทาง ความสะดวกสบาย ความรวดเร็ว ความปลอดภัย และความมีมาตรฐานที่ดีในระดับสากลและได้มาตรฐานของเส้นทางที่จะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปยังที่สถานที่ต่าง ๆ เหล่านั้น

2.3 การคมนาคมขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว โดยจะพิจารณาถึงจำนวนที่เพียงพอ คุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนความสะดวกสบาย รวดเร็วและความปลอดภัยของระบบขนส่งสาธารณะต่าง ๆ และรถนำเที่ยวที่จะให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยว

2.4 แบบแผนการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาพักผ่อนเป็นหมู่คณะ ทั้งที่เป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ทั้งการเดินทางของนักท่องเที่ยวแบบส่วนตัวและแบบครอบครัว

2.5 บริเวณที่อำนวยความสะดวกให้แก่ยานพาหนะ เช่น สถานีขนส่ง ที่จอดรถ ที่ล้างรถ ที่ซ่อมแซมบำรุงรถขนส่ง สถานีให้บริการน้ำมัน เป็นต้น

ภาพที่ 3.6 ในแถบยุโรปสถานีให้บริการน้ำมันส่วนใหญ่จะอยู่นอกเมืองเพื่อป้องกันรถติดและต้องบริการเติมน้ำมันด้วยตัวเอง

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2561

2.6 ปัญหาการจราจรที่อาจเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาถึงปัญหาของการจราจรที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ปัญหาอากาศเป็นพิษ ฝุ่นควัน PM2.5 ปัญหาการจราจรติดขัดหนาแน่น การไม่เคารพกฎจราจร เป็นต้น

3. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenity) เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ให้บริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้นอย่างประทับใจเพื่อให้นักท่องเที่ยวอยากจะท่องเที่ยววนวันขึ้น หรือเดินทางกลับเข้ามาท่องเที่ยวซ้ำใหม่ในโอกาสหน้าซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญในแหล่งท่องเที่ยวนั้นมี 4 ด้านด้วยกันคือ

1) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยที่มีการจำหน่ายบัตรเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว สำนักงานที่ทำการของแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ให้บริการนักท่องเที่ยว ที่พักนักท่องเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ ศาลาหรือสถานที่นั่งพัก ร้านค้า ร้านอาหาร บ้านพักของพนักงาน เป็นต้น

2) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการบริการในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ป้ายบอกทาง เครื่องหมายบอกทาง ลานกิจกรรม สวนหย่อม กระจ่างและที่ปลูกต้นไม้ พื้นที่สีเขียว ระบบแสงสว่างถนนหนทาง ระบบบำบัดน้ำเสีย การกำจัดของเสีย ระบบขจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น

3) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย ปัญหาอาชญากรรม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวความปลอดภัยจากอุบัติเหตุในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากพืชและสัตว์ที่อันตรายในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากการหลงทาง ภายในแหล่งท่องเที่ยวและความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นได้ในแหล่งท่องเที่ยว

4) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับป้ายแสดงข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยป้ายกล่าวแสดงการต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ป้ายแผนที่แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายแผนที่แสดงจุดที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายแสดงการเดินทางเข้าไปภายในแหล่งท่องเที่ยว ป้ายสื่อความหมาย ป้ายเตือน อันตรายแจ้งเตือนนักท่องเที่ยว ป้ายประกาศอื่น ๆ ที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวทราบ เป็นต้น

ภาพที่ 3.7 ป้าย I Amsterdam ที่นักท่องเที่ยวทุกคนที่มาเมืองอัมสเตอร์ดัมต้องไปถ่ายรูปเพื่อเป็นการยืนยันว่าเดินทางมาถึงประเทศเนเธอร์แลนด์แล้ว

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2561

Cooper & Boniface (1998) ได้กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวและบริการในหนังสือ Geography of travel and tourism ไว้ดังต่อไปนี้ว่า แหล่งท่องเที่ยวที่จะตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีนั้นควรจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบของ 4A's คือ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) การเข้าถึง (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) และการบริการเสริมที่เจ้าบ้านหรือคนในท้องถิ่นจัดหาเพิ่มเติมขึ้นมา (Ancillary) และสอดคล้องกับคุณลักษณะของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและบริการที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทาง ไปท่องเที่ยวยังแหล่งชุมชนทางของตนไม่ว่าจะเป็น ตำบล เมือง แคว้น ภาค รัฐ หรือประเทศ ซึ่งควรจะมีคุณลักษณะที่สำคัญ 4 ประการหรือ 4A's ดังนี้

1. **สิ่งดึงดูดใจ (Attraction)** ทรัพยากรการท่องเที่ยวและบริการควรที่จะสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีหรือมีลักษณะ ดึงดูดให้ชวนมอง น่าเข้าชม รู้สึกพึงพอใจ และมีเสน่ห์เฉพาะตัวซึ่งจะต้องมีเหตุผลมาจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1.1 มีความงามตามธรรมชาติ เช่น ชายหาดทรายขาว แนวปะการังที่มีสีสันสวยงามรวมถึงมาปลาและสัตว์น้ำนานาชนิด ป่าที่มีพันธุ์ไม้หลากหลาย หรืออาจจะเป็นความสวยงามที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เช่น สวนดอกไม้ นานาพันธุ์ ทะเลสาบ ภูเขา น้ำแข็ง ลานสกี รีสอร์ทกลางหุบเขาหรือกลางมหาสมุทร เป็นต้น

1.2 มีลักษณะของเหตุการณ์สำคัญเฉพาะกาล เช่น งานประเพณีในเทศกาลที่สำคัญของแต่ละท้องถิ่น การจัดขบวนพาเหรดการแสดง หรือขบวนที่มีการจัดตกแต่งประดับตกแต่งอย่างสวยงามในเทศกาลต่าง ๆ มีการแสดงแสง สี เสียง ในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2. ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) องค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวและบริการจะต้องสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีและยังมีความสะดวกในการเดินทางเข้าเยี่ยมชม ซึ่งถ้าหากนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและใกล้ชิดในสถานที่นั้นท่องเที่ยวจะเกิดความพึงพอใจและมีความสุขในการท่องเที่ยวได้มาก ดังนั้นแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงามแต่ขาดความสะดวกสบายในการเดินทางเข้าถึงนักท่องเที่ยวก็จะไม่เดินทางไปเยี่ยมชม หน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ถนน สะพาน รถรับส่ง รถกระเช้า รถราง ที่จอดรถ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงยังสถานที่ท่องเที่ยว

3. ความประทับใจสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) องค์ประกอบที่ดีของทรัพยากรการท่องเที่ยวและบริการควรก่อให้เกิดความ ประทับใจ สุขใจและซาบซึ้งในการเที่ยวชม เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อาทิ ปราสาทราชวัง วัดวาอาราม โบสถ์วิหาร โบราณสถานต่าง ๆ ที่แสดงถึงอารยธรรมที่มีความสำคัญในอดีต หรือแม้แต่ทรัพยากรธรรมชาติที่ เหมาะสมแก่การพักผ่อน อาทิเช่น อุทยานแห่งชาติทางบกและทางทะเลหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานและประทับใจ เช่น การร่วมงานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ เช่น งานมาร์ดีกราส์ (mardi gras) เทศกาลเพลงทูมอร์โรว์แลนด์ งานประเพณีสงกรานต์และลอยกระทงในประเทศไทย

4. การบริการเสริมที่เจ้าบ้านหรือคนในท้องถิ่นจัดหาเพิ่มเติมขึ้นมา (Ancillary) สถานที่ท่องเที่ยวควรมีระบบการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับการให้บริการทางด้านการท่องเที่ยวจะต้องอำนวยความสะดวกและดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวและบริการในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 การบริการด้านการตลาด หน่วยงานของเจ้าภาพ เจ้าบ้าน เจ้าของประเทศ ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรมีแนวทางการบริหารและการสื่อสารการตลาดให้กับนักท่องเที่ยวทั้งก่อนที่จะเดินทางมา และเมื่อเดินทางเข้ามาถึงแล้วเพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการเข้ามาท่องเที่ยวและใช้บริการทางการท่องเที่ยว เช่น การให้บริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ การส่งเสริมการขายของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว เป็นต้น

4.2 การประสานความร่วมมือในด้านการพัฒนาและการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น การส่งเสริมให้มีการหว่านและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และการจัดระบบการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด เป็นต้น

ภาพที่ 3.8 ที่สนามบินอินชอน ประเทศเกาหลีจะมีตุ๊กตาชุดประจำชาติคอยต้อนรับนักท่องเที่ยว

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2560

เทิดชาย ช่วยบำรุง (2551) กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวและบริการในวารสารรวมบทความวารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติไว้ว่าเมืองค้ประกอบหลักเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและบริการมีด้วยกัน 5 ประการ หรือ 5As ดังต่อไปนี้

1. สถานที่พัก (Accommodation) หมายถึง สถานที่ที่ถูกจัดไว้ให้สำหรับนักท่องเที่ยวหรือคนเดินทางได้เข้ามาพักพร้อมทั้งมีการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งในปัจจุบันธุรกิจที่พักแรมได้มีการพัฒนารูปแบบการให้บริการตลอดมา โดยมีรูปแบบการจัดบริการต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวอย่างสูงสุด มีการบริหารงาน ในระบบเครือข่ายทั้งในรูปแบบของเครือข่ายท้องถิ่นและเครือข่ายระหว่างประเทศมากขึ้น ทั้งนี้การพัฒนาธุรกิจที่พักแรมรูปแบบต่าง ๆ ยังเป็นแรงผลักดันให้มีการแข่งขันกันสูงขึ้นทั้งในระบบมาตรฐานการ บริการที่สูงขึ้น และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมลุ่มลุ่มควบคู่การกับบริหารจัดการที่เอื้อประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวระบบเศรษฐกิจของประเทศชาติและมีความยั่งยืนของระบบการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3.9 บ้านเกือบทุกหลังที่หมู่บ้าน tasch ของเมือง Zermatt ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จะถูกทำเป็นโรงแรมขนาดเล็กไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวและเล่นสกี

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2561

2. การคมนาคม (Accessibility) เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญเนื่องจากมีบทบาทในการขนส่งเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั่วโลก การคมนาคมในปัจจุบันได้ถูกพัฒนาให้สามารถตอบสนองการเดินทางท่องเที่ยวได้หลายรูปแบบเช่น ธุรกิจการบิน การเดินเรือ และการคมนาคมขนส่งทางรถยนต์ การขนส่งระบบราง รถโดยสารรถไฟ รถไฟฟ้า เป็นต้น

3. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) หมายถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวได้ เช่น สิ่งดึงดูดใจประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้แก่ ทะเล ภูเขา น้ำตก เกาะ แม่น้ำ หาดทราย เป็นต้น สิ่งดึงดูดใจประเภทวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทง งานแห่เทียนพรรษา เป็นต้น ซึ่งสิ่งดึงดูดใจนี้หมายถึงรวมถึงสิ่งที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงหรือมีความโดดเด่นและเป็นที่น่าสนใจกว่าแหล่งอื่น ๆ เช่น ทะเลหมอก ทะเลแหวก บ่อน้ำพุร้อน หน้าผา ธารน้ำแข็ง แหลม ทะเลที่มีความใสของน้ำ เป็นต้น

ภาพที่ 3.10 รถไฟล่อง เป็นรถสาธารณะของจังหวัดภูเก็ตซึ่งสามารถขนส่งนักท่องเที่ยวในราคาที่ไม่แพง

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2555

4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อให้เอื้อประโยชน์และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ระบบโทรศัพท์ แผนที่ อินเทอร์เน็ต ศูนย์ให้บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว เป็นต้น

5. กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว (Activity) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่ถูกสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้นนอกเหนือจากการไปเยี่ยมชมชมยังสถานที่แหล่งท่องเที่ยวนั้น โดยรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ จะแตกต่างกันตามประเภทของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การเดินป่า การนั่งช้าง การดูนก ฯลฯ กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล เช่น การดำน้ำ การตกปลา กิจกรรมนันทนาการและกีฬา การเข้าชมการแข่งขันฟุตบอล ชมสนามกีฬา เข้าเล่นเครื่องเล่นสวนสนุก เป็นต้น

ภาพที่ 3.11 การดำน้ำดูปะการังที่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2556

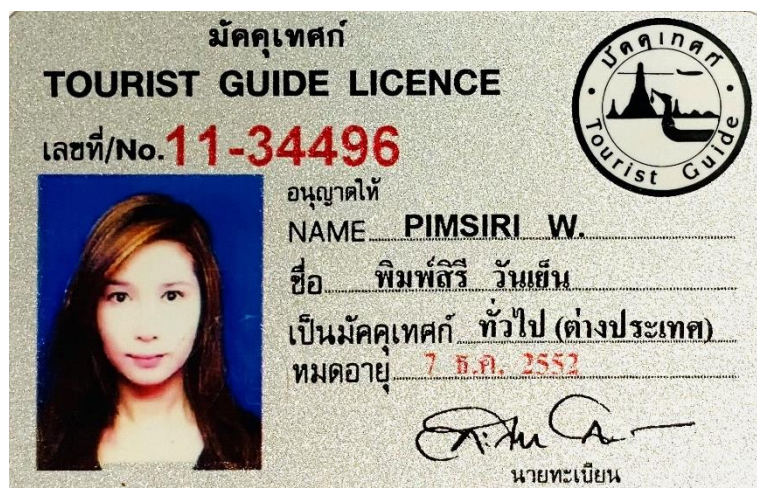
ฉันทิช วรรณถนอม (2552) กล่าวไว้เรื่องขององค์ประกอบในสาหรรมท่องเที่ยววนั้นจะสามารถขับเคลื่อนไปได้จะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 6 องค์ประกอบดังนี้

1. **นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน (Tourists)** นักท่องเที่ยวคือผู้ที่มาชมบ้านชมเมือง ชมธรรมชาติศิลปะและวัฒนธรรม โดยสิ่งที่คาดหวังจะได้รับ คือ ความพอใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การได้เห็นสิ่งแปลกใหม่ การต้อนรับที่ดี ความสะดวกสบาย การพักผ่อน และความทรงจำที่น่าประทับใจ นักท่องเที่ยวจัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว การศึกษาให้เข้าใจพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวทัศนคติ พื้นฐานด้านต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้วางแผนทางการตลาด

2. **สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)** สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และ วัฒนธรรมประเพณีที่มีความสำคัญสะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น และสามารถดึงดูดความสนใจ ของนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชม

3. **โครงสร้างพื้นฐานอำนวยความสะดวกและบริการด้านการ (Infrastructure)** เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอีกส่วนหนึ่งของการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพราะความสะดวกในการเข้าถึงและความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศและไปยังต่างประเทศ ย่อมขึ้นอยู่กับโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น ท่าอากาศยาน ท่าเทียบเรือ ระบบถนน ทางรถไฟ ระบบการสื่อสาร ระบบคมนาคม ระบบสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ ระบบขนส่งภายในประเทศ ระบบการกำจัดของเสีย เป็นต้น

4. องค์กรภาครัฐ (Government sector) เป็นองค์กรหลักที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นหน่วยงานที่ออกนโยบาย เพื่อการประชาสัมพันธ์ ควบคุม สอดส่องกำกับดูแลเพื่อนักท่องเที่ยว โดยมีหน่วยงานสำคัญที่คอยขับเคลื่อนด้านการท่องเที่ยว เช่น กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ภาพที่ 3.12 บัตรมัคคุเทศก์เป็นบัตรที่ออกโดยองค์กรภาครัฐ

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2552

5. องค์กรภาคเอกชน (Private sector) เป็นหน่วยงานในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนโดยให้การตอบสนอง ในเชิงธุรกิจสินค้าบริการด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นชมรม สมาคม บริษัทห้างร้าน บริษัทจำกัดมหาชน แต่จะมีองค์กรภาคเอกชนที่สำคัญคือ ภาคธุรกิจที่พัก ภาคธุรกิจนำเที่ยว ภาคธุรกิจภัตตาคารร้านอาหาร ภาคธุรกิจขนส่ง ภาคธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น

6. ประชาชนในท้องถิ่น (People) ประชาชนในท้องถิ่นหรือในแหล่งท่องเที่ยวเป็นผู้มีส่วนได้เสียในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และถือเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวในมุมมองของการเป็นผู้ต้อนรับขับสู้และแสดงออกถึงวัฒนธรรมที่ดึงดูดซึ่งหมายรวมถึงท่าทีและทัศนคติของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

3.2 องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการตามผู้เขียนได้รวบรวมรวบรวมนักวิชาการหนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับงานท่องเที่ยวและบริการแล้วนั้น พบว่ามีบริบทการจำแนกองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการที่มีลักษณะคล้ายกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังเช่นองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ 3As 4As 5As อย่างไรก็ตามจากการที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าถึงงานการท่องเที่ยวและบริการจะเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ได้ต้องมีผู้ที่จะเดินทางเข้าไปใช้สินค้าทางการท่องเที่ยวและ

บริการเสียก่อนเป็นประการสำคัญซึ่งก็คือผู้เดินทาง ดังนั้นผู้เขียนจะขอให้นิยามถึงผู้ที่เดินทางมาในลักษณะเป็นผู้ที่เดินทางมาใช้บริการทางการท่องเที่ยวและบริการดังต่อไปนี้

(ฉันทซ์ วรรณถนอม, 2552) นักท่องเที่ยว (Tourists) ตามความหมายของสนธิบัตรชาติที่ได้ให้คำนิยามไว้ในปี พ.ศ.2480 ว่านักท่องเที่ยว หมายถึงบุคคลที่เดินทางอยู่ในประเทศหนึ่งประเทศใดที่มีบ้านเมืองที่อาศัยอยู่เป็นประจำเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง และได้ให้ความหมายเพิ่มเติมต่อไปว่า บุคคลที่นับเป็นนักท่องเที่ยวและบุคคลที่ไม่นับเป็นนักท่องเที่ยวมียังต่อไปนี้เป็นคือ

1. บุคคลที่จะถูกนับว่าเป็นนักท่องเที่ยว ได้แก่

- 1.1 ผู้เดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อสุขภาพ
- 1.2 ผู้เดินทางไปประชุมหรือประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 1.3 ผู้เดินทางเพื่อทำธุรกิจการค้าบางประการ
- 1.4 ผู้ที่เดินทางมากับเรือที่เชื่อมกับทิวทัศน์สองฝั่งน้ำ แม้ว่าจะอยู่แหวะพักน้อยกว่า 24 ชั่วโมงก็ตาม

2. บุคคลที่ไม่ถูกนับว่าเป็นนักท่องเที่ยว ได้แก่

- 2.1 ผู้ที่เดินทางมาเพื่อประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งหรือประกอบธุรกิจที่มีรายได้ในประเทศนั้น โดยจะมีสัญญาไว้กับผู้ใดหรือไม่ก็ตาม
- 2.2 ผู้เดินทางมาเพื่อตั้งถิ่นฐานที่อยู่อย่างถาวรในประเทศนั้น
- 2.3 ผู้เดินทางข้ามพรมแดนไปทำงานนอกประเทศของตน
- 2.4 ผู้เดินทางเพื่อเข้าไปเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในที่ที่จัดไว้เป็นหอพัก นักเรียนนักศึกษา
- 2.5 ผู้เดินทางโดยมิได้แวะลงจากยานพาหนะเลย แม้ว่าจะเดินทางอยู่ในอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่ง เป็นเวลามากกว่า 24 ชั่วโมงก็ตาม
- 2.6 ผู้ลี้ภัยทางการเมืองหรือผู้ลี้ภัยทางศาสนาไปอยู่ต่างประเทศหรือผู้ลี้ภัยสงคราม

(ฉันทซ์ วรรณถนอม, 2552, หน้า124-125) ในเวลาต่อมาเมื่อในปี พ.ศ.2493 สหพันธองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ได้พิจารณาคำนิยามของนักท่องเที่ยวเสียใหม่ และได้ตกลงให้นักเรียนหรือนักศึกษาในต่างประเทศถือว่าเป็นนักท่องเที่ยวด้วย เพราะค่าใช้จ่ายของนักเรียนนักศึกษาเหล่านั้นมาจากต่างประเทศ นอกจากนั้นยังให้เรียกผู้เดินทางที่ตั้งใจมาท่องเที่ยว ณ ประเทศหนึ่ง แต่อยู่ไม่ถึง 24 ชั่วโมงว่าเป็นคำว่านักท่องเที่ยวซึ่งจะหมายความรวมถึงผู้โดยสารที่เดินทางผ่านประเทศโดยมิได้ออกจากบริเวณที่จัดไว้สำหรับผู้เดินทางผ่านสนามบินอีกด้วย

เมื่อ ปี พ.ศ.2506 องค์การสหประชาชาติได้ให้คำจำกัดความของคำว่า การท่องเที่ยว ในการประชุมว่า ด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ กรุงโรมประเทศอิตาลีว่า การท่องเที่ยว หมายถึงกิจกรรมที่มี เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ

1. ต้องเดินทางจากถิ่นที่อยู่ปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว แต่มิใช่ไปตั้งหลักแหล่งเป็นการถาวร
2. การเดินทางนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจ หรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเอง มิใช่การถูกบังคับ
3. เป็นการเดินทางที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ แต่เป็นการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเยี่ยมเยือนญาติมิตร เพื่อความสนุกสนานเบิกบาน บันเทิงเรีงรมย์ เพื่อเล่นกีฬาต่าง ๆ เพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อติดต่อดูธุรกิจ ฯลฯ

ในการประชุมครั้งนั้นมีการทำความเข้าใจร่วมกันว่าให้ประเทศสมาชิกใช้คำว่า ผู้มาเยือน (Visitors) แทนคำว่า นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน (Tourists) โดยระบุคำว่า ผู้มาเยือน ว่ามีความหมาย 2 ประการด้วยกันในการต่อยอดความหมายของผู้มาเยือน คือ

1. นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน (Tourists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวซึ่งพักอยู่ในประเทศที่มา เยือนตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป แต่ไม่เกิน 90 วัน เป็นการเดินทางโดยสมัครใจด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มิใช่การไปประกอบอาชีพหรือหารายได้และเดินทางมาเยือนเพื่อพักผ่อน พักผ่อน ทักสนศึกษา ประกอบศาสนกิจ ร่วมการแข่งขันกีฬา ติดต่อดูธุรกิจ หรือร่วมการประชุมสัมมนา ฯลฯ เป็นต้น

2. นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (นักทัศนจรหรือ Excursionists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราว และอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

เมื่อปี ค.ศ.1968 (พ.ศ.2511) องค์การท่องเที่ยวแห่งโลก (World Tourism Organization : WTO) ได้ประกาศใช้คำนิยามเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว ภายหลังจากการประชุมเรื่องการ เดินทางและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ(International Travel and Tourism) ที่กรุงโรม ประเทศ อิตาลี โดยเสนอแนะให้ประเทศสมาชิกใช้คำนิยามที่หมายถึง นักท่องเที่ยว ดังนี้

- Traveler หมายถึง ผู้เดินทาง นักเดินทาง นักท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึง ผู้ที่สามารถนำมา จัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้ เช่น นักท่องเที่ยว (Tourist) และเก็บรวบรวมเป็นสถิติไม่ได้ เช่น ผู้อพยพ (Immigrant) ผู้เร่รอน (Nomad) ผู้โดยสารที่เดินทางผ่าน (Transit Passenger) ผู้ทำงานตามชายแดน (Border Worker) ผู้ปฏิบัติราชการที่ได้รับมอบหมายในประเทศนั้น (Diplomat, Representative of Consulate, Member of Armed Force) และผู้ลี้ภัย (Refugee)
- Visitor หมายถึง ผู้มาเยือนในลักษณะเป็นนักท่องเที่ยว โดยแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ
 - Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน เดินทางมาเยือนและพักอยู่ในประเทศ ตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป โดยใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวที่นั่น ๆ (Local Accommodation) โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวดังนี้

International Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืนเดินทางเข้ามาในประเทศและพำนักอยู่ครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง (1 คืน) และไม่เกิน 60 วัน

Domestic Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืนอาจเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทยเดินทางมาจากจังหวัดที่อยู่อาศัยปกติของตนไปยังจังหวัดอื่น ๆ ระยะเวลาที่พำนักอยู่ไม่เกิน 60 วัน

- Excursionist หมายถึง นักทัศนาจร นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (Day Visitor) เดินทางมาเยือนชั่วคราว และอยู่ในประเทศน้อยกว่า 24 ชั่วโมง และไม่ได้ใช้บริการสถานที่พักผ่อน แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น ผู้เดินทางมากับเรือสำราญ (Cruise) โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวได้ในทำนองเดียวกัน คือ International Excursionist หมายถึง นักทัศนาจรระหว่างประเทศ และ Domestic Excursionist หมายถึง นักทัศนาจรภายในประเทศ

สำหรับในประเทศไทยความหมายนักท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของคำว่านักท่องเที่ยวว่าหมายถึง บุคคลที่เดินทางจากท้องถิ่น อันเป็นถิ่นที่อยู่โดยปกติ ของตนไปยังท้องถิ่นอื่นเป็นการชั่วคราว ด้วยความสมัครใจและด้วยวัตถุประสงค์ที่มีใช้เพื่อประกอบ อาชีพหรือหารายได้ นอกจากนี้ประเทศไทยได้กำหนดความหมายเกี่ยวกับคำว่านักท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

- นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หรือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Foreign Tourist or International Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย
- นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourists) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พำนักถาวรในประเทศไทยในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง อาจจะเป็นคนไทยหรือคนต่างชาติที่พำนักอาศัย ถาวรในประเทศไทยก็ได้และมีการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นอันมิใช่จังหวัดที่เขามีถิ่นที่อยู่ หรือที่ พำนักอันถาวรนั้น

เมื่อผู้เขียนได้ศึกษาและรวบรวมนิยาม และความหมายของคนเดินทาง นักท่องเที่ยวตามความหมายที่ได้กล่าวถึงแล้วว่าการท่องเที่ยวและบริการจะเกิดขึ้นได้ต้องมีนักเดินทาง นักท่องเที่ยวเกิดขึ้นเสียก่อน และเมื่อเข้าใจถึงนิยาม และความหมายแล้ว ผู้เขียนก็จะขอกล่าวถึงองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการตามที่ผู้เขียนได้ศึกษามาจากนักวิชาการ หนังสือ และตำรา สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการนั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ประการ หรือ 5As ดังต่อไปนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions)

สิ่งดึงดูดใจในทางการท่องเที่ยวและบริการนั้นถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกปรารถนาที่จะเดินทางทางไปสัมผัสกับสิ่งดึงดูดใจที่เขาได้เห็นมาจากสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพ

โฆษณาทางโทรทัศน์ วิทยุ สื่อออนไลน์ การบอกเล่า หรือแม้แต่ได้ทดลองสัมผัสจากของฝากที่นักท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จเดินทางไปมาแล้ว ดังนั้นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและหลากหลายเนื่องจากสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่มีให้นักท่องเที่ยวได้เลือกที่จะใช้หรือเดินทางไปมีมากมาย ดังนั้นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวและบริการสามารถแบ่งได้ดังต่อไปนี้

1.1 สิ่งดึงดูดใจที่มาจากความสวยงามตามธรรมชาติ สิ่งดึงดูดใจประเภทนี้จะเป็นพวกทรัพยากรหรือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีนักท่องเที่ยวได้เคยเดินทางไปสัมผัสและเกิดการบอกเล่าต่อกันมา รวมถึงมีการลงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติเหล่านี้ผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร คู่มือการท่องเที่ยว การเล่าถึงประสบการณ์ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเหล่านี้สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวที่ยังไม่เคยเดินทางไปต้องการที่จะลองไปสักครั้ง และรวมถึงผู้ที่เคยเดินทางไปแล้วก็ยังสามารถเดินทางไปซ้ำอีกหลาย ๆ รอบจากความประทับใจในความงามธรรมชาติ ดังตัวอย่างเช่น แม่น้ำลำคลอง ป่าไม้ภูเขา ถ้ำ น้ำตก น้ำพุร้อน ทะเลสาบ หน้าผา ภูเขา น้ำแข็ง ภูเขาหิมะ ธารน้ำแข็ง ชายหาด ทะเล มหาสมุทร เกาะ

ภาพที่ 3.13 ยอดเขา Matterhorn เมือง Zermatt ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เป็นยอดเขาที่มีความสวยงามตามธรรมชาติดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั่วโลก

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2560

1.2 สิ่งดึงดูดใจที่มาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ สิ่งดึงดูดใจประเภทนี้เป็นสิ่งดึงดูดใจอย่างหนึ่งที่เกิดจากธรรมชาติแต่อาจจะมีพิเศษมากกว่าปกติในหลาย ๆ มิติ เช่นเหตุการณ์ธรรมชาติบางอย่างอาจไม่ได้เกิดขึ้นมาในทุก ๆ วัน ดังนั้นนักท่องเที่ยวจะต้องมีการเสาะหาข้อมูลว่าเหตุณ์ทางธรรมชาตินั้นจะเกิดขึ้น

ในช่วงใด ช่วงไหนของวัน ช่วงฤดูไหนของปี หรือในบางครั้งนักท่องเที่ยวก็ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะพบกับเหตุการณ์ทางธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นหรือไม่ในวันที่เดินทางไปท่องเที่ยว เช่น การเกิดทะเลแหวก การเกิดน้ำค้างแข็งตามยอดดอย การรอชมทะเลหมอกยามเช้า การรอชมพระอาทิตย์ขึ้นหรือพระอาทิตย์ตกในตามสถานที่สำคัญ การรอชมแสงเหนือหรือแสงใต้ การดำน้ำลึกชมปลากะเบนแมนตาและธรรมชาติใต้ทะเล การส่องสัตว์Big Five ช้างป่า สิงโต เสือดาว ควายป่า และแรดในป่าแอฟริกา เป็นต้น

ภาพที่ 3.14 แสงเหนือประเทศฟินแลนด์เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติที่เกิดขึ้นและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั่วโลก

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2562

1.3 สิ่งดึงดูดใจที่มาจากวิถีชีวิต ชุมชน และวัฒนธรรม มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่มีความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยวไปศึกษาถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรมที่แตกต่าง และหลากหลายไปจากตนเพราะฉะนั้นวิถีชีวิต ชุมชน และวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างเหล่านั้นจึงเป็นสิ่งดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะไปเข้าไปศึกษาหาความรู้ เปิดประสบการณ์ใหม่กับชุมชนที่มีวิถีชีวิตที่ไม่เหมือนของตน มีวัฒนธรรมที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งบอกครั้งก็จะเกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน การแสดงแดง การละเล่น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ดังตัวอย่างเช่น หมู่บ้านกระเหรี่ยงคอยาว เงาะป่าซาไก การตัดบาตรข้าวเหนียว การเดินรำบาลองของคนอินโดนีเซีย การเดินบาสโลบของคนลาว การเดินระบำหน้าท้องของคนตุรกี เป็นต้น

1.4 สิ่งดึงดูดใจที่มาจากโบราณสถานโบราณวัตถุ และประวัติศาสตร์ เนื่องจากมีหลายประเทศที่มีการขายแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ซึ่งก็รวมถึงประเทศไทยด้วยที่ประเทศไทยมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ เหล่านี้ เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ให้ความสนใจในการ

เดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อที่จะต้องการศึกษาถึงประวัติความเป็นมา ความสำคัญ ความเก่าแก่ และเรื่องราวของโบราณสถาน และโบราณวัตถุเหล่านั้น โบราณสถานโบราณวัตถุ และประวัติศาสตร์จึงเป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวและบริการที่ดีมากอย่างหนึ่ง ดังตัวอย่างเช่น วัดพระแก้ว พระพระศรีสรรเพชญ์ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย วัดพระสิงค์ สะพานข้ามแม่น้ำแคว พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจดียซ์เวดากอง นครวัด สุสานจีนชื่อยองเต้ พระราชวังแวร์ซาย พิพิธภัณฑลุ่มพัวร์ พิพิธภัณฑแวนโก๊ะ เป็นต้น

ภาพที่ 3.14 ประเพณีการตักบาตรข้าวเหนียวที่หลวงพระบางเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่มาจากวิถีชีวิตชุมชน และวัฒนธรรม

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2555

1.5 สิ่งดึงดูดใจที่มาจากลักษณะของเหตุการณ์สำคัญที่เกิดเฉพาะกาล มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่เลือกเดินทางไปท่องเที่ยวเพื่อที่จะเข้าชมในเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นทั้งนี้อาจเป็นได้ทั้งเหตุการณ์เกิดขึ้นโดยมนุษย์เป็นผู้จัดขึ้นมาซึ่งเป็นประจำ 1 ครั้ง หรือหลายปีถึงจะจัด 1 ครั้ง และเป็นเหตุการณ์แบบเฉพาะกาลที่เป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีจากนักท่องเที่ยวหรือเป็นเหตุการณ์ที่ถูกประชาสัมพันธ์ขึ้นอย่างแพร่หลายจนเป็นที่ดึงดูดใจให้กลุ่มของนักท่องเที่ยวมีความปรารถนาที่จะเดินทางเข้าไปชมหรือร่วมในเหตุการณ์นั้นสักครั้ง ดังเช่น งานลอยกระทง งานสงกรานต์ งานเพลงบีกเมาท์เทน งานพีซสวนโลก งานมาร์ดิกราส์ (mardi gras) เทศกาลเพลงทอมอร์โรว์แลนด์ (tomorrow land festival) งานกีฬาโอลิมปิกเกมส์ (Olympic games) งานฟีฟ่าฟุตบอลโลก (FIFA world cup) เป็นต้น

1.6 สิ่งดึงดูดใจที่มาจากสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และกิจกรรมนันทนาการทางการท่องเที่ยว ในปัจจุบันนี้มีผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยวและบริการจำนวนมากที่ลงทุนในการพัฒนา และสร้างแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่ที่สามารถให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หลีกหนีจากหน้าที่การงานมาผ่อนคลายจากความเครียดและใช้บริการเหล่านี้ รวมถึงมีการลงทุนก่อสร้างแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นลักษณะที่

นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อสร้างความบันเทิงต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้รับการพักผ่อนหย่อนใจเต็มที่กับแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมเหล่านั้น ดังตัวอย่างเช่น กิจกรรมนวดสปา กิจกรรมปั่นผ้า กิจกรรมการเล่นคาสีโน การพายเรือคายัก สวนสนุกดิสนีย์แลนด์ สวนสนุกยูนิเวอร์แซลสตูดิโอ เป็นต้น

ภาพที่ 3.14 สวนสนุก universal studio เป็นสวนสนุกระดับโลกที่เป็นสิ่งดึงดูดใจที่มาจากสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และกิจกรรมนันทนาการทางการท่องเที่ยว

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2562

1.7 สิ่งดึงดูดใจที่มาจากอาหาร มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่เลือกเดินทางท่องเที่ยวด้วยจุดประสงค์หลักเพื่อเดินทางไปลองชิมอาหารยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อได้รับประสบการณ์จากอาหารจากสถานที่ต่างถิ่น ต่างวัฒนธรรม เพราะในแต่ละภูมิภาค แต่ละประเทศก็จะมีอาหารประจำท้องถิ่นที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นการที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปเปิดประสบการณ์เพื่อรับประทานอาหารรวมถึงรูปแบบในการให้บริการในแต่ละที่ เพราะอาหารและรูปแบบการบริการก็เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวและบริการ ดังตัวอย่างเช่น ต้มยำกุ้ง ผัดไทย แกงมัสมั่น อาหารขันโตกภาคเหนือ ส้มตำลาว ลักซาของมาเลเซีย ข้าวมันไก่สิงคโปร์ ก๋วยเตี๋ยวผองของเวียดนาม โจ๊กของฮ่องกง ซูชิซาซิมิของญี่ปุ่น หอยทากอบเนยฝรั่งเศส ไก่ตุ๋นโสมของเกาหลี ซีสของเนเธอร์แลนด์ เนื้อแกะและหอยนางรมของนิวซีแลนด์ พิซแอนดชิปของอังกฤษ เบียร์สดเยอรมัน พาสตาของอิตาลี ช็อคโกแลตของสวิสเซอร์แลนด์ เป็นต้น

ภาพที่ 3.15 ขาปูทาราบะสิ่งดึงดูดใจที่มาจากอาหารและมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากต้องหารับประทานเมื่อไปประเทศญี่ปุ่น

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2560

1.8 สิ่งดึงดูดใจที่มาจากสินค้าที่ระลึก นักท่องเที่ยวทุกคนที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สิ่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวทุก ๆ คนจะต้องทำก็คือการจับจ่ายซื้อของกลับมาเป็นของฝากให้ญาติพี่น้องคนสนิท รวมถึงซื้อของกลับมาเพื่อใช้เองในทุก ๆ ครั้งที่ได้เดินทางไปท่องเที่ยวเพราะสิ่งของฝากของที่ระลึกนั้นมีตั้งแต่ราคาไม่แพงจนไปถึงราคาที่สูงมาก แต่ของฝากหรือของที่ระลึกนั้นจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางจิตใจ และทำให้ระลึกถึงว่าสิ่งของเหล่านั้นมาจากสถานที่ที่ใดอีกด้วย ดังตัวอย่างเช่น ร่มบ่อสร้าง ผ้าไหมท่าสว่าง น้ำพริกกุ้งเสียบภูเก็ต เครื่องใช้ไฟฟ้าฮ่องกง ชาจีน ตุ๊กตาออกลูกรัสเซีย น้ำหอมฝรั่งเศส นาฬิกาของสวิตเซอร์แลนด์ เครื่องหนังอิตาลี วิตามินจากเยอรมัน คริสตัลจากออสเตรเลีย เป็นต้น

1.9 สิ่งดึงดูดใจที่มาจากโรงแรมที่พัก ในหลาย ๆ เมือง หรือต่างประเทศนั้นมีสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่มาจากโรงแรมและสถานที่พักเพราะเนื่องจากในแต่ละสถานที่ก็จะมีการสร้างที่พักหรือโรงแรมที่มีรูปแบบแนวคิดที่เป็นของตนเองหรือมีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกได้ว่านักท่องเที่ยวได้มาพักและเดินทางมาถึงเมืองหรือประเทศนั้น ๆ แล้ว และยังเปิดการเปิดประสบการณ์ใหม่สำหรับที่พักที่แตกต่างจากที่พัก หรือโรงแรมปกติทั่วไป ดังตัวอย่างเช่น โฮมสเตย์แม่กำปอง โฮมสเตย์เกาะยาวน้อย โรงแรมเต็นท์ม่อนแจ่ม ที่พักแพเมืองกาญจนบุรี โรงแรมมารินาเบย์สิงคโปร์ โรงแรมเรียวกังญี่ปุ่น โรงแรมเบิร์จอัลอาหรับของดูไบ โรงแรมหลังคาแก้วแบบอิกลูไอซ์แลนด์ โรงแรมเดอะพาลาเชอ ออฟ เดอะ ลอสท์ ซิตี้ของแอฟริกาใต้ โรงแรมบังกะโลกกลางน้ำของมัลดีฟส์ เป็นต้น

ภาพที่ 3.15 นาฬิกา Rolex เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวประเภทของของที่ระลึกที่นักท่องเที่ยวจำนวนมากที่เดินทางไปประเทศสวิตเซอร์แลนด์เลือกซื้อ

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2560

ภาพที่ 3.15 โรงแรมมารินา เป็นโรงแรมที่มีความหรูหรา และสวยงามเป็นสิ่งดึงดูดใจที่มาจากโรงแรมที่มีต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปสิงคโปร์

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2560

2. การคมนาคมการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) การเดินทางการสัญจรจัดว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญมากในองค์ประกอบของการท่องเที่ยวและบริการเนื่องจากมีนักท่องเที่ยวเดินทางจำนวนมากที่เลือกเดินทางยังที่ให้บริการทางการท่องเที่ยวที่เข้าไปถึงได้ง่าย สะดวก และปลอดภัย ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวที่จะสามารถเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวไปเรียนรู้ถึงประสบการณ์กับแหล่งท่องเที่ยวได้โดยมีเส้นทางหรือเครือข่ายการคมนาคมที่สามารถเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและปลอดภัยและง่ายต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนจำเป็นต้องดำเนินการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ดังตัวอย่างเช่น ถนน รถยนต์ รถบัส รถโดยสารสาธารณะ การขนส่งระบบราง เครื่องบิน รถกระเช้าลอยฟ้า เรือ ที่จอดรถ เป็นต้น

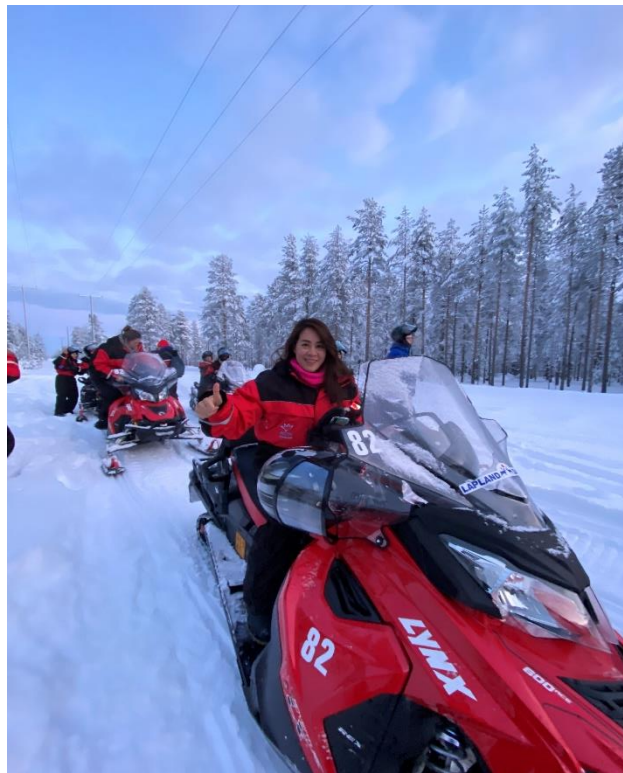
3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) องค์ประกอบในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวและบริการทางการท่องเที่ยวจะเป็นสิ่งที่เป็ปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความพึงพอใจ ความประทับใจ ความสุขใจในระหว่างตลอดเส้นทางการเดินทาง สิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อให้เอื้อประโยชน์และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ระบบโทรศัพท์ แผนที่ อินเทอร์เน็ต ป้ายบอกทาง ศูนย์ให้บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกจากรัฐ สนามบิน ระบบปัญญาประดิษฐ์ เป็นต้น

ภาพที่ 3.15 สนามบินนานาชาติชางจีของประเทศสิงคโปร์เป็นสนามบินที่ได้รับการจัดอันดับว่าดีที่สุดในโลกมีความสวยงาม และทันสมัยจึงมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากนิยมถ่ายภาพภายในสนามบิน

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2562

4. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (Activities) องค์ประกอบของการท่องเที่ยวและบริการที่สมบูรณ์จะต้องมีรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่ถูกสร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสนใจให้กับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้นนอกเหนือจากการไปเยี่ยมชมชมศึกษาหาประสบการณ์ยังสถานที่แหล่งท่องเที่ยวนั้น โดยรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นสิ่งที่ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวและใช้บริการในครั้งนั้นเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความบันเทิง เสริมสร้างประสบการณ์ที่ดีจากการเดินทางไปท่องเที่ยวในครั้งนั้นซึ่งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนั้นจะแตกต่างกันตามประเภทของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ การขี่ม้า การนั่งช้าง การดูนก การขี่สุนัขลากเลื่อน เป็นต้น รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล เช่น การดำน้ำ การตกปลา กิจกรรมนันทนาการและกีฬา การเข้าชมการแข่งขันฟุตบอล ชมสนามกีฬาสนามแข่งขันกีฬาหลากหลายชนิด การเข้าชมครีโอลมวยไทย เข้าเล่นเครื่องเล่นสวนสนุก เป็นต้น

ภาพที่ 3.16 กิจกรรมการขี่รถ Snow mobile เป็นกิจกรรมดึงดูดใจที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปประเทศฟินแลนด์

ที่มา: วีระ วีระโสภณ 2562

5. การบริการเสริมต่าง ๆ ที่ถูกจัดให้เพื่อการท่องเที่ยว (Ancillary) การเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้เจ้าบ้าน เจ้าภาพ หน่วยงานภาครัฐของแต่ละประเทศควรจะต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดีในด้านต่าง ๆ บริการเสริมเพิ่มเติมให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางด้านการท่องเที่ยวควรจะต้องอำนวยความสะดวกและดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวและบริการในด้านต่าง ๆ ดังเช่น ระบบการสาธารณสุข ระบบการประกันภัยและการเดินทาง ให้การดูแลสิทธิมนุษยชนให้กับนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง การบริการข้อมูลข่าวสารออนไลน์และทั่วถึง

สรุป

ในการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและบริการนั้นจะให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและเข้าใจจะต้องมีความเข้าใจถึงองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเสียก่อนซึ่งองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการนั้นผู้เขียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากนักวิชาการ นักวิจัย หนังสือ ตำรา เอกสารการวิจัยต่าง ๆ สรุปได้ว่าองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวมีด้วยกันหลากหลายองค์ประกอบ ซึ่งผู้เขียนได้ทำการรวบรวมและสรุปเป็นองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวและบริการมีด้วยกัน 5 องค์ประกอบ หรือ 5As คือ

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions)
2. การคมนาคมการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)
3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)
4. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (Activities)
5. การบริการเสริมต่าง ๆ ที่ถูกจัดให้เพื่อการท่องเที่ยว (Ancillary)

คำถามท้ายบท

1. จงอธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ 3As ของ Collier and Harraway
2. จงอธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ 3As บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา
3. จงอธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ 5As เทิดชาย ช่วยบำรุง
4. จงอธิบายความหมายของคำว่า นักท่องเที่ยว (Tourists) ตามความหมายของสันนิบาตชาติที่ได้ให้คำนิยามขององค์การสหประชาชาติ ปี พ.ศ.2506
5. จงอธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ 5As ตามความหมายของผู้เขียนดังนี้
 - 5.1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions)
 - 5.2. การคมนาคมการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)
 - 5.3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)
 - 5.4. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (Activities)
 - 5.5. การบริการเสริมต่าง ๆ ที่ถูกจัดให้เพื่อการท่องเที่ยว (Ancillary)

เอกสารอ้างอิง

ฉันทิช วรรณถนอม. (2552). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : สามลดา

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒน์ น. (2548). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: เพรส แอดน์

ดีไซน์

เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2551). **รวมบทความวารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ปี พ.ศ.2551**. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย. บริษัท ซีโน พับลิชชิ่ง จำกัด

Collier, Alan and Harraway,Sue. (1987). **The New Zealand Tourism Industry**. Auckland:

Longman.

Cooper, C., & Boniface, B. G. (1998). **Geography of travel and tourism**. UK:

Butterworth Heinemann.